

Regulativni organ za
avdiovizualno in digitalno

Javno posvetovanje o osnutku
okvira, ki določa minimalne
tehnične zahteve za sisteme za
preverjanje starosti,
vzpostavljene za dostop do
nekaterih spletnih javnih
komunikacijskih storitev in
platform za izmenjavo videov,
ki dajejo pornografske vsebine
na voljo javnosti

April 2024

Vsebina

Vsebina.....	3
Uvod.....	5
Odgovornost ciljnih storitev, ki predvajajo pornografske vsebine	5
Razvoj vloge organa Arcom v okviru predloga zakona za varovanje in urejanje digitalnega prostora	6
Že opravljeno delo pri preverjanju starosti	7
Predstavitev okvira.....	8
Podpora sektorju pri izvajanju rešitev za preverjanje starosti	8
Posodobitve okvira in stanje tehnike	8
Struktura okvira in časovni raspored izvajanja	8
Prvi del: zanesljivost sistemov za preverjanje starosti.....	10
Privzeta zaščita mladoletnikov	10
• Merilo št. 1: strogost starostnega nadzora.....	10
Merila zanesljivosti.....	10
• Merilo št. 2: učinkovitost rešitve.....	10
• Merilo št. 3: omejitev možnosti izogibanja.....	11
• Merilo št. 4: preverjanje starosti ob vsaki uporabi storitve.....	11
• Merilo št. 5: okvir za uporabo uporabniškega računa.....	12
• Merilo št. 6: nediskriminacija.....	12
Drugi del: varstvo zasebnosti.....	13
Načela varstva zasebnosti	13
Uvedba privzetega in vgrajenega sistema za preverjanje starosti, ki je prijazen do zasebnosti	13
Minimalne zahteve za vse sisteme preverjanja starosti	14
• Merilo št. 7: neodvisnost ponudnika sistema za preverjanje starosti v zvezi s ciljnimi storitvami, ki predvajajo pornografske vsebine.....	14
• Merilo št. 8: zaupnost v zvezi s ciljnimi storitvami, ki predvajajo pornografske vsebine.....	14
• Merilo št. 9: zaupnost v zvezi s ponudniki ustvarjanja dokazil o starosti. .14	14
• Merilo št. 10: zaupnost v zvezi z drugimi tretjimi osebami, vključenimi v postopek preverjanja starosti.....	15
• Merilo št. 11: zaščitni ukrepi preveriteljev starosti za pravice in svoboščine posameznikov.....	15
Posebne zahteve za sisteme varstva zasebnosti, ki spoštujejo načelo „dvojne anonimnosti“	16
• Merilo št. 12: večja zaupnost v zvezi s ciljno usmerjenimi storitvami, ki predvajajo pornografske vsebine.....	16

- Merilo št. 13: večja zaupnost v zvezi z izdajatelji starostnih atributov.....16
- Merilo št. 14: večja zaupnost v zvezi z drugimi tretjimi osebami, vključenimi v postopek preverjanja starosti.....16
- Merilo št. 15: razpoložljivost in pokritost prebivalstva.....16

Obveščanje uporabnikov o ravni zasebnosti sistemov za preverjanje starosti
17

- Merilo št. 16: izrecni prikaz ravni varstva zasebnosti uporabnikov.....17

Zaželeni cilji in najboljše prakse **17**

Tretji del: alternativne rešitve za ustvarjanje dokazil, ki so bile sprejete začasno.....19

Četrty del: revizija in vrednotenje rešitev za preverjanje starosti.....20

Ocena sistemov, vzpostavljenih v dejanskih razmerah **20**

Stopnje napak, izogibanje in tveganje napada **20**

Neodvisnost izvajalca revizije **20**

Uvod

Odgovornost ciljnih storitev, ki predvajajo pornografske vsebine

1. Z demokratizacijo mobilnih naprav, ki otrokom omogočajo dostop do interneta, izpostavljenost mladoletnikov pornografskim vsebinam na internetu hitro narašča.

Glede na študijo, ki jo je izvedel regulativni organ za avdiovizualno in digitalno komuniciranje (Arcom) na podlagi podatkov, ki jih je predložil Médiamétrie, pornografska spletna mesta vsak mesec obiše 2,3 milijona mladoletnikov, pri čemer se to število v zadnjih letih hitro povečuje in je povezano z demokratizacijo mobilnih naprav med otroki. Delež mladoletnikov, ki obiskujejo spletna mesta za odrasle, se je v petih letih povečal za 9 točk, in sicer z 19 % ob koncu leta 2017 na 28 % ob koncu leta 2022. V letu 2022 je vsak mesec več kot polovica fantov, starih 12 let in več, obiskala takšna spletna mesta, pri fantih, starih 16 in 17 let, pa se ta številka poveča na dve tretjini. V povprečju 12 % občinstva spletnih mest za odrasle predstavljajo mladoletniki¹.

Od začetka 2000-ih² raziskave o posledicah zgodnje izpostavljenosti pornografiji kažejo, da lahko ima izpostavljenost najmlajših otrok pornografskim vsebinam **resne posledice** v njihovem duševnem razvoju in podobi, ki si jo oblikujejo o spolnosti in odnosih med posamezniki v škodo njihovega osebnega razvoja in večje enakosti v odnosih med spoloma³.

2. Od 1. marca 1994 je v skladu z določbami člena 227-24 kazenskega zakonika, ki je bil uveden z Zakonom št. 92-684 z dne 22. julija 1992, prepovedano izpostavljati mladoletnike pornografskim vsebinam.

Besedilo tega člena je bilo spremenjeno, da bi bil razjasnjen ne le njegov obseg, temveč tudi metode presoje pri ugotavljanju kršitve na internetu. V skladu z ustaljeno sodno prakso člen 227-24 od leta 2020 določa, da zgolj izjava o starosti ne zadostuje za dokazovanje polnoletnosti⁴.... Trenutno veljavno besedilo je naslednje:

„Izdelava, prenos ali razširjanje, na kakršen koli način in prek katerega koli medija, sporočila, ki je nasilno, spodbuja terorizem, je pornografske narave, vključno s

¹ Arcom, *Visits to 'adult' sites by minors* (Obiski spletnih mest za odrasle s strani mladoletnikov) (na podlagi podatkov, ki jih je predložila družba Médiamétrie), objavljeno 25. maja 2023:

<https://www.arcom.fr/nos-ressources/etudes-et-donnees/mediatheque/frequentation-des-sites-adultes-par-les-mineurs>

² Mr. Arzano, C. Rozier, *Alice au pays du porno (Alica na Pornskem): ADOS: leurs nouveaux imaginaires sexuels (Najstniki: nova seksualna domišljija)* Ramsay, 2005.

³ Glej: <https://www.csa.fr/Informer/Toutes-les-actualites/Actualites/Quelles-solutions-pour-protéger-votre-enfant-des-images-a-caractere-pornographique-sur-internet>; in B. Smaniotto (raziskovalec psihopatologije in klinične psihologije), „Pornography: what impact on adolescent sexuality?“ (Pornografija: kako vpliva na spolnost mladostnikov?), *The Conversation (Pogovor)*, 28. avgust 2023: <https://theconversation.com/pornographie-quels-impacts-sur-la-sexualite-adolescente-207142>.

V zvezi s tem Arcom vabi tudi starše, da obišejo spletno mesto:

<https://jeprotegemonenfant.gouv.fr/pornographie/>.

⁴ Kasacijsko sodišče, kazenski oddelek, 23. februar 2000, 99-83.928, <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000007070001>.

pornografskimi slikami, ki vključujejo eno ali več živali, ali lahko resno prizadene človekovo dostojanstvo ali spodbuja mladoletnike k igranju iger, ki jih fizično ogrožajo, ali trgovanje s takim sporočilom, se kaznuje z zaporom treh let in globo 75 000 EUR, če bi sporočilo lahko videl ali zaznal mladoletnik.

Kadar so kazniva dejanja iz tega člena predložena v tiskanem ali avdiovizualnem mediju ali spletni javni komunikaciji, se v zvezi z določitvijo odgovornih oseb uporabljajo posebne določbe zakonov, ki urejajo te zadeve.

Kazniva dejanja iz tega člena so storjena tudi, če je dostop mladoletnika do sporočil iz prvega odstavka omogočen zgolj z njegovo izjavo, da je star najmanj 18 let.“

Zakonodajalec je z Zakonom št. 2020-936 z dne 30. julija 2020 za zaščito žrtev nasilja v družini uvedel **poseben postopek, v katerega je vključen Arcom, da bi zagotovil polno učinkovitost teh določb** za spletne javne komunikacijske storitve, ki javnosti na internetu omogočajo dostop do pornografskih vsebin.

Ta zakon je tako predsedniku organa Arcom podelil pristojnost, da izdajatelja spletnega mesta uradno pozove k spoštovanju kazenskega zakonika in, če se na ta poziv ne odzove, od rednega sodnika zahteva, da ponudnikom dostopa do interneta (IAP) odredi, naj preprečijo dostop do tega spletnega mesta.

3. Na podlagi teh določb je organ izdal 13 uradnih pozivov. Zadevo je tudi 8. marca 2022 predložil **predsedniku pariškega kazenskega sodišča, da odredi ponudnikom dostopa do interneta, da z uradnim pozivom blokirajo pet od teh storitev.** Ta postopek še vedno poteka na dan objave tega javnega posvetovanja.

Razvoj vloge organa Arcom v okviru predloga zakona za varovanje in urejanje digitalnega prostora

Predlog zakona o varovanju in urejanju digitalnega prostora (SREN), o katerem razpravlja parlament, načrtuje posodobitev sistema, vzpostavljenega z Zakonom z dne 30. julija 2020.

Člen 10 Zakona št. 2004-575 z dne 21. junija 2004 o zaupanju v digitalno gospodarstvo (LCEN), kot je bil sestavljen na dan objave tega javnega posvetovanja, določa, da **Arcom „vzpostavi in objavi [...], po posvetovanju s francoskim organom za varstvo podatkov, okvir za določitev minimalnih tehničnih zahtev, ki se uporabljajo za sisteme preverjanja starosti. Te zahteve se nanašajo na zanesljivost nadzora nad starostjo uporabnikov in spoštovanje njihove zasebnosti. ‘** Področje uporabe sistema zadeva „pornografske vsebine, ki jih da na voljo javnosti založnik spletnih javnih komunikacijskih storitev pod njegovo uredniško odgovornostjo ali jih zagotavlja storitev platforme za izmenjavo videov v smislu člena 2 Zakona št. 86-1067 z dne 30. septembra 1986 o svobodi komuniciranja“ (v nadaljnjem besedilu: „ciljne storitve, ki predvajajo pornografske vsebine“ ali „ciljne storitve“). Arcom lahko po potrebi po pridobitvi mnenja predsednika CNIL uradno pozove eno od teh storitev, da se uskladi s tem okvirom, in v primeru nadaljevanja kršitve po pridobitvi mnenja CNILTU naloži denarno kazen v skladu s postopkom iz člena 42-7 Zakona št. 86-1067 z dne 30. septembra 1986. To javno posvetovanje se nanaša na osnutek okvira iz teh določb.

Nova pooblastila, ki jih predlog zakona podeljuje organu Arcom, bi dopolnjevala pooblastila, ki bi bila sicer podeljena sodniku, od katerega je mogoče neposredno zahtevati, da blokira spletno mesto, ki ni v skladu z določbami člena 227-24 kazenskega zakonika.

Že opravljeno delo pri preverjanju starosti

Ta dokument je del **opravljenega dela** v zadnjih letih s strani CNIL o rešitvah za preverjanje starosti, ki omogočajo usklajevanje varstva mladoletnikov in spoštovanja zasebnosti.

CNIL je prvič izdal mnenje junija 2021 o osnutku uredbe o izvajanju zakona iz leta 2020 o izvedbenih pravilih za zaščito mladoletnikov pred dostopom do spletnih javnih komunikacijskih storitev, ki predvajajo pornografske vsebine⁵. Da bi preprečili, da bi se spolna usmerjenost ljudi – resnična ali predpostavljena – sklepala iz vsebine, ki si jo ogledujejo in je neposredno povezana z njihovo identiteto, je CNIL v tem obvestilu priporočil vključitev zaupanja vrednih tretjih oseb in podal več priporočil,⁶ ki so vključevala oddelek o preverjanju starosti. Te publikacije so bile podprte s sporočilom, objavljenim julija 2022 z naslovom „Spletno preverjanje starosti: vzpostavitev ravnovesja med varstvom mladoletnikov in spoštovanjem zasebnosti⁷, in uvedbo demonstratorja mehanizma za preverjanje starosti, ki spoštuje zasebnost uporabnikov,⁸ v sodelovanju s PEReN in profesorjem iz École Polytechnique.

CNIL je že imel priložnost spomniti, da „v nasprotju s tem, kar je včasih rečeno, GDPR⁹ ni nezdržljiva s starostnim nadzorom dostopa do pornografskih spletnih mest, ki ga določa zakon.“¹⁰

Tako kot CNIL je tudi Arcom izdal mnenje o osnutku uredbe o izvajanju člena 23 Zakona z dne 30. julija 2020¹¹.

V tem kontekstu sta **Arcom in CNIL s podporo PEReN-a** v začetku leta 2023 začela skupne tehnične izmenjave z akterji preverjanja starosti. Te razprave so obogatile povratne informacije, ki jih je Arcom prejel od nekaterih tujih partnerjev, ki se tudi soočajo z izzivi zaščite mladoletnikov in zasebnosti pri nadzoru dostopa do pornografskih vsebin.

⁵ CNIL, razprava št. 2021-069 z dne 3. junija 2021 o mnenju o osnutku uredbe o izvedbenih pravilih za ukrepe za zaščito mladoletnikov pred dostopom do spletnih mest, ki predvajajo pornografske vsebine (glej: <https://www.legifrance.gouv.fr/cnil/id/CNILTEXT000044183781>).

⁶ Glej: <https://www.cnil.fr/fr/la-cnil-publie-8-recommandations-pour-renforcer-la-protection-des-mineurs-en-ligne>

⁷ Glej: <https://www.cnil.fr/fr/verification-de-lage-en-ligne-trouver-lequilibre-entre-protection-des-mineurs-et-respect-de-la-vie>

⁸ Glej: <https://linc.cnil.fr/demonstrateur-du-mecanisme-de-verification-de-lage-respectueux-de-la-vie-privée>

⁹ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov.

¹⁰ Glej sporočilo za javnost CNIL z dne 21. februarja 2023: <https://www.cnil.fr/fr/controle-de-lage-pour-lacces-aux-sites-pornographiques>

¹¹ CSA, mnenje št. 2021-11 z dne 23. junija 2021 o osnutku uredbe o izvedbenih pravilih za ukrepe za zaščito mladoletnikov pred dostopom do spletnih mest, ki predvajajo pornografske vsebine, <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000044174211>

Predstavitev okvira

Podpora sektorju pri izvajanju rešitev za preverjanje starosti

V skladu z določbami predloga zakona se v osnutku okvira določijo **tehnične zahteve**, ki se pričakujejo v smislu **zanesljivosti** pri preverjanju starosti uporabnikov (v tem primeru njihove polnoletnosti) in spoštovanja njihove **zasebnosti**.

Namen tega okvira ni certificiranje tehničnih rešitev. **Ciljne storitve, ki predvajajo pornografske vsebine, bodo še naprej lahko same izbirale rešitve za zaščito mladoletnikov, če bodo izpolnjevale tehnične zahteve okvira.**

Odsotnost sistema za preverjanje starosti in sistemi za preverjanje starosti s stopnjo zanesljivosti ali varstva zasebnosti, ki je nižja od ravni zahtev, določenih v tem okviru, ne bodo dopustni.

Posodobitve okvira in stanje tehnike

Okvir **se lahko pregleda in posodobi** za uskladitev s stanjem tehnike. V predlogu zakona SREN je v zvezi s tem določeno, da se „*okvir po potrebi posodobi pod enakimi pogoji.*“.

Dejansko je zaželeno, da sektor sprejme rešitve za preverjanje starosti, ki ustrezajo najsodobnejšemu stanju tehnike ter evropskim in mednarodnim standardom ter so združljive s panožnimi praksami, zlasti v zvezi z obstoječimi tehničnimi protokoli.

Struktura okvira in časovni raspored izvajanja

Prvi del osnutka okvira se nanaša na zanesljivost sistemov za preverjanje starosti. Poleg potrebe po privzetem zagotavljanju zaščite mladoletnikov, tj. še pred dostopom do storitve, je treba določiti **pogoje za učinkovitost spletnih sistemov za preverjanje starosti, pri čemer je treba preprečiti njihovo izogibanje.**

Vsi sistemi za preverjanje starosti morajo izpolnjevati vse zahteve iz tega prvega dela.

Drugi del se posebej ukvarja z varstvom zasebnosti pri sistemih za preverjanje starosti, ki se uporabljajo za nadzor dostopa do pornografskih vsebin. Spletna mesta lahko ponudijo **sisteme za preverjanje starosti z različnimi stopnjami varstva zasebnosti, pri čemer je treba uporabnike obvestiti o stopnji, ki je povezana z vsakim sistemom.**

V zvezi s tem osnutek okvira določa **minimalna merila za vse sisteme preverjanja starosti** in okrepljene posebne cilje za sisteme z najvišjo stopnjo varstva zasebnosti, znane kot „dvojna anonimnost“. **Uporabnikom bo treba ponuditi vsaj en sistem**

za preverjanje starosti, ki je skladen s standardi varstva zasebnosti „dvojne anonimnosti“.

Ta drugi del vključuje tudi **najboljše prakse** na področju varstva podatkov, ki so zaželeni.

Poleg tega bodo lahko ciljno usmerjene storitve, ki predvajajo pornografske vsebine, začasno uvedle rešitve za pridobivanje dokazov o starosti na podlagi **bančne kartice, z odstopanjem od pogojev, določenih v prvem in drugem delu, vendar ob strogem upoštevanju nekaterih kumulativnih pogojev, določenih v tretjem delu tega dokumenta.**

Končno, četrty in zadnji del določa glavna načela, ki bodo verjetno usmerjala storitve, namenjene predvajanju pornografskih vsebin, da izvedejo revizije sistemov za preverjanje starosti. Zlasti bodo navedeni **namen** takšnih revizij, **pogoji**, v skladu s katerimi se izvajajo, in **zahteve**, ki se uporabljajo za zunanje revizorje.

Prvi del: zanesljivost sistemov za preverjanje starosti

Namen tega okvira je zagotoviti privzeto zaščito mladoletnikov, takoj ko se prikaže prva stran spletne komunikacijske storitve, ki omogoča predvajanje pornografskih vsebin.

Privzeta zaščita mladoletnikov

Zaščita mladoletnikov vključuje **preprečevanje njihovega izpostavljanja** pornografskim vsebinam takoj, ko dostopijo do spletnih javnih komunikacijskih storitev, ki omogočajo dostop do takih vsebin.

V zvezi s tem je v predlogu zakona SREN določeno, da morajo ciljne storitve, ki predvajajo pornografske vsebine, prikazovati zaslon, ki ne vsebuje pornografskih vsebin, „**dokler starost uporabnika ni preverjena**“.

- **Merilo št. 1: strogost starostnega nadzora**

Ciljne storitve, ki predvajajo pornografske vsebine, morajo zagotoviti, **da noben uporabnik ne dostopi do pornografskih vsebin, dokler ne dokaže svoje polnoletnosti**.

Primeri in uporaba

Ta privzeta zaščita mladoletnikov se lahko zagotovi na primer s **popolno zameglitvijo domače strani storitve**.

Založniki lahko poročajo o pornografski naravi svojih storitev. V ta namen lahko zagotovijo **mehanizem za samoprijavo [kot je oznaka RTA¹²]**, ki je nameščen na vsaki strani njihovih spletnih mest in omogoča, da sistemi starševskega nadzora ugotovijo najnižjo starost, potrebno za dostop do vsebine na spletnem mestu, z glavami odziva (ali „glavami“¹³).

Merila zanesljivosti

Da bi izpolnili ta standard, morajo sistemi preverjanja starosti (v tem primeru polnoletnosti) **izpolnjevati vsaj naslednje tehnične zahteve**. Te zahteve se bodo verjetno razvile z izboljšanjem tehnik in dajanjem novih sistemov za preverjanje starosti na trg.

¹² „Samo za odrasle“

¹³ Glave so informacije, ki jih strežnik spletnega mesta vrne brskalniku uporabnika v času zahteve.

- **Merilo št. 2: učinkovitost rešitve**

Tehnična rešitev za preverjanje starosti, ki so jo vzpostavile ciljne storitve, ki predvajajo pornografske vsebine, **mora omogočati zanesljivo razlikovanje med mladoletnimi uporabniki in odraslimi.**

Primeri in uporaba

Kadar tehnična rešitev, vzpostavljena s ciljnim storitvami, ki predvajajo pornografske vsebine, temelji na oceni starosti uporabnika, jo je treba konfigurirati tako, da je izključeno tveganje, da bi se mladoletni uporabnik štel za odraslega („lažno pozitivni“).

- **Merilo št. 3: omejitev možnosti izogibanja**

Ciljne storitve, ki predvajajo pornografske vsebine, si morajo po svojih najboljših močeh, v skladu z visokimi panožnimi standardi profesionalne skrbnosti, prizadevati **omejiti možnosti izogibanja tehničnim rešitvam, ki so jih vzpostavile.**

Sistemi za preverjanje starosti ne bi smeli omogočati, da bi se dokazilo o starosti delilo z drugimi ljudmi.

Nazadnje, sistem mora biti odporen proti tveganjem napadov, kot so *globoki ponaredki, lažno predstavljanje* itd.

Primeri in uporaba

V zvezi z rešitvami, ki temeljijo na oceni starosti z analizo obraznih značilnosti, bodo morale ciljne storitve, ki predvajajo pornografske vsebine, zagotoviti, da rešitve vključujejo **mehanizem za prepoznavanje živih oseb**, učinkovitost katerega je skladna z najsodobnejšo tehnologijo. Zaznavanje se izvede z dovolj kakovostno podobo in izključuje vsak postopek preusmerjanja, ki ga lahko uporabijo mladoletniki, da bi bili umetno videti kot odrasli, zlasti z uporabo fotografij, posnetih videoposnetkov ali mask.

V zvezi s tehničnimi rešitvami za pridobitev dokazila o starosti, ki temelji na predložitvi fizičnega osebnega dokumenta, morajo ciljne storitve, ki predvajajo pornografske vsebine, preveriti: (I) ali je dokument resničen in da ni zgolj kopija; (II) ali je uporabnik imetnik predloženega osebnega dokumenta. To preverjanje se lahko opravi zlasti s prepoznavanjem značilnosti obraza, ki vključuje mehanizem za odkrivanje življenja, pod *zgoraj* določenimi pogoji.

- **Merilo št. 4: preverjanje starosti ob vsaki uporabi storitve**

Preverjanje starosti je treba opraviti vsakič, ko se uporabi storitev. Prekinitev te uporabe mora sprožiti novo preverjanje starosti, če želi uporabnik znova dostopiti do pornografskih vsebin.

Izpolnjevanje tega merila ne posega v možnost uporabnika, da uporabi dokazilo o starosti, ki ga lahko znova uporabi ali sam obnovi, odvisno od prisotnosti drugega

koraka preverjanja pristnosti. To je mogoče doseči tako, da se uporaba dokazila za ponovno uporabo poveže s terminalom posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, kot je to v primeru digitalne *denarnice*. Poleg tega sistem preverjanja ne sme omogočati izmenjave tega dokazila z drugo osebo ali storitvijo.

Primeri in uporaba

V primeru sejnega terminala, ki si ga delita odrasla oseba in mladoletnik, je pomembno preprečiti, da bi obdobje veljavnosti preverjanja starosti omogočalo dostop do pornografskih vsebin brez nadaljnega preverjanja. Veljavnost preverjanja starosti je zato treba prekiniti, ko uporabnik zapusti storitev, tj. ko se seja konča, ko uporabnik zapre brskalnik ali ko operacijski sistem preide v stanje pripravljenosti, v vsakem primeru pa po preteku obdobja **[ene ure]** neaktivnosti.

- **Merilo št. 5: okvir za uporabo uporabniškega računa**

Izvedba rešitve za preverjanje starosti ne sme zahtevati ustvarjanja uporabniškega računa za predvideno storitev zagotavljanja pornografskih vsebin.

Poleg tega dokazila o starosti ni mogoče shraniti v uporabniškem računu za tako storitev.

V vsakem primeru obveznost preverjanja starosti velja za vsak dostop, z uporabniškim računom ali brez njega.

- **Merilo št. 6: nediskriminacija**

Rešitve, ki jih uporabljajo ciljne storitve, ki predvajajo pornografske vsebine, ne smejo biti diskriminatorne do nekaterih skupin prebivalstva, zlasti na podlagi člena 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Tako mora biti učinkovitost tehnične rešitve za preverjanje starosti enaka ne glede na fizične značilnosti uporabnika. V primeru sistemov za dokazovanje starosti, ki temeljijo na *strojnem učenju* ali statističnih modelih, lahko ponudniki storitev na primer preskusijo svojo rešitev na različnih podatkovnih zbirkah, da se zagotovi skladnost s to zahtevo.

Bistveno je, da sistemi za nadzor starosti **omejijo diskriminatorno pristranskost, ki vodi tudi do napak, ki bi lahko postavile pod vprašaj njihovo zanesljivost in sprejemljivost.**

Ciljne storitve, ki predvajajo pornografske vsebine, so pozvane, naj pri ocenjevanju uspešnosti svojega sistema preverjanja starosti, pa tudi pri vseh revizijah, ki jih izvajajo, vključijo vse diskriminatorne pristranskosti, razčlenjene na podlagi ustreznih razlogov za diskriminacijo (glej *spodaj*).

Drugi del: varstvo zasebnosti

Namen tega osnutka okvira je tudi zagotoviti **varstvo zasebnosti uporabnikov** sistemov za preverjanje starosti. Ti sistemi lahko pomenijo veliko tveganje za varnost osebnih podatkov, saj je preverjanje starosti podobno preverjanju identitete, zato lahko zahteva zbiranje občutljivih podatkov ali osebnih dokumentov.

Tisti, ki so vključeni v sisteme za preverjanje starosti, morajo zato posebno pozornost nameniti varovanju zasebnosti svojih uporabnikov in varnosti zadevnih informacijskih sistemov, da se upoštevajo načela, za spoštovanje katerih je odgovoren CNIL, zlasti splošna uredba o varstvu podatkov (GDPR).

Načela varstva zasebnosti

V praksi morajo biti sistemi za preverjanje starosti kot celota skladni z veljavno zakonodajo o varstvu osebnih podatkov in zasebnosti, vključno s **privzetimi in vgrajenimi načeli najmanjšega obsega in varstva podatkov** (člena 5 in 25 Splošne uredbe o varstvu podatkov).

Ponudniki takih sistemov morajo posebno pozornost nameniti naslednjim načelom:

- točnost, sorazmernost in najmanjši obseg zbranih podatkov;
- jedrnate, pregledne, razumljive in lahko dostopne uporabniške informacije;
- ustrezna obdobja hrambe podatkov;
- možnost posameznikov, da uveljavljajo svoje pravice, in sicer pravico do dostopa, pravico do ugovora, pravico do popravka, pravico do omejitve obdelave, pravico do izbrisa, pravico do prenosljivosti;
- najsodobnejša varnost informacijskih sistemov, ki se uporabljajo za obdelavo osebnih podatkov.

Uvedba privzetega in vgrajenega sistema za preverjanje starosti, ki je prijazen do zasebnosti

CNIL je leta 2022 objavil demonstrator mehanizma za preverjanje starosti, ki je prijazen do zasebnosti, za prenos atributa identitete (v tem primeru dokazila o starosti)¹⁴¹⁵. Predlagani mehanizem bo zlasti zagotovil neprepusten pečat med ciljnim storitvami, ki predvajajo pornografske vsebine, ki morajo preveriti starost svojih uporabnikov, in tretjimi osebami, ki izdajajo starostne attribute.

Ta mehanizem, ki je od takrat znan kot „dvojna anonimnost“ ali „dvojna zaupnost“, so razvili in preskusili različni javni in zasebni akterji, kar potrjuje njegovo tehnično izvedljivost in zmožnost izpolnjevanja potrebe po varstvu zasebnosti, ki je neločljivo povezana s spletnimi mehanizmi za preverjanje starosti. Prav tako ustreza ciljem, ki so na splošno določeni za digitalne identifikacijske sisteme, vključno z upravljanjem

¹⁴ <https://linc.cnil.fr/demonstrateur-du-mecanisme-de-verification-de-lage-respectueux-de-la-vie-privée>

¹⁵ <https://www.cnil.fr/fr/verification-de-lage-en-ligne-trouver-lequilibre-entre-protection-des-mineurs-et-respect-de-la-vie>

atributov. Ta mehanizem, čeprav je v tem dokumentu opredeljen kot „dvojna anonimnost“, pa ni „anonimen“ v smislu Splošne uredbe o varstvu podatkov, a kljub temu zagotavlja visoko raven zaupnosti.

Spletne javne komunikacijske storitve, ki dajejo na voljo pornografske vsebine, bodo morale svojim uporabnikom ponuditi vsaj en sistem preverjanja starosti, ki je skladen s standardi zasebnosti „dvojne anonimnosti“, kar zagotavlja, da lahko ta sistem uporablja velika večina uporabnikov.

Ta zahteva bo začela veljati ob koncu prehodnega obdobja iz tretjega dela tega okvira, določenega na [...], brez poseganja v minimalne zahteve, določene spodaj. Tako bodo morali sistemi za preverjanje starosti do tega datuma izpolnjevati minimalne zahteve, določene v nadaljevanju, da se zagotovi sprejemljiva raven varstva osebnih podatkov njihovih uporabnikov.

V naslednjih oddelkih so določeni naslednji elementi:

- merila, ki se uporabljajo za vse sisteme preverjanja starosti, ki jih zajema ta okvir;
- posebni cilji za sisteme z najvišjo stopnjo varstva zasebnosti, znane kot „dvojna anonimnost“;
- obveznosti glede preglednosti, namenjene obveščanju uporabnikov o ravni varstva zasebnosti, povezane s sistemi, ki se ponujajo v zvezi s storitvami;
- dobre prakse, ki so določene kot zaželene, vendar do zdaj niso bile zahtevane.

Minimalne zahteve za vse sisteme preverjanja starosti

Naslednja merila predstavljajo **minimalni sklop zahtev, ki se uporabljajo za vse sisteme preverjanja starosti, zajete v tem osnutku okvira.**

- **Merilo št. 7: neodvisnost ponudnika sistema za preverjanje starosti v zvezi s ciljnimi storitvami, ki predvajajo pornografske vsebine**

Ponudnik sistemov za preverjanje starosti je pravno in tehnično neodvisen od vseh spletnih javnih komunikacijskih storitev, zajetih v tem osnutku okvira, in zagotavlja, da ciljne storitve, ki predvajajo pornografske vsebine, v nobenem primeru nimajo dostopa do podatkov, ki se uporabljajo za preverjanje starosti uporabnika.

- **Merilo št. 8: zaupnost v zvezi s ciljnimi storitvami, ki predvajajo pornografske vsebine**

Osebni podatki, ki uporabniku omogočajo, da preveri svojo starost s komunikacijsko storitvijo, ki jo zajema ta osnutek okvira, **ne smejo biti obdelani s to komunikacijsko storitvijo.**

Zlasti izvajanje rešitev za preverjanje starosti **komunikacijskim storitvam, ki jih zajema ta osnutek okvira, ne dovoli zbiranja podatkov o identiteti, starosti, datumu rojstva ali drugih osebnih podatkov takih uporabnikov.**

- **Merilo št. 9: zaupnost v zvezi s ponudniki ustvarjanja dokazil o starosti**

Kadar sistem za preverjanje starosti uporabniku ne dovoli pridobitve digitalne identitete, ki jo je mogoče znova uporabiti, ali dokazila o starosti, **ponudnik ustvarjanja dokazil o starosti ne sme hraniti osebnih podatkov, ki jih uporabnik posreduje za pridobitev tega atributa.**

Poleg tega ta vrsta sistema ne sme zahtevati zbiranja uradnih osebnih dokumentov.

- **Merilo št. 10: zaupnost v zvezi z drugimi tretjimi osebami, vključenimi v postopek preverjanja starosti**

Kadar so v postopek preverjanja starosti vključene tretje osebe, ki niso ponudniki ustvarjanja dokazil o starosti, npr. za upravljanje dokazil ali zaračunavanje storitve, **te tretje osebe ne smejo hraniti nobenih osebnih podatkov uporabnikov sistema**, razen za shranjevanje dokazil na zahtevo uporabnika.

- **Merilo št. 11: zaščitni ukrepi preveriteljev starosti za pravice in svoboščine posameznikov**

Pri ugotavljanju, ali lahko uporabnik dostopa do spletne javne komunikacijske storitve na podlagi predloženih dokazil, ciljna storitev, ki predvaja pornografske vsebine, sprejme avtomatizirano odločitev v smislu člena 22 Splošne uredbe o varstvu podatkov. Ta odločitev lahko s tem, da zavrne dostop do storitve, povzroči pravne učinke za zadevne osebe ali vsaj povzroči znatne učinke, ki podobno vplivajo na ljudi.

CNIL meni, da lahko takšna odločitev temelji na izjemi iz člena 22(2)(b) Splošne uredbe o varstvu podatkov, če za ciljno storitev, ki predvaja pornografske vsebine, velja obveznost preverjanja starosti na podlagi člena 227-24 kazenskega zakonika in določb PjL SREN. V členu 22(2)(b) Splošne uredbe o varstvu podatkov je določeno, da so v določbah, ki dovoljujejo to avtomatizirano odločitev, določeni ustrezni ukrepi za zaščito pravic in svoboščin ter zakonitih interesov posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki.

Da bi ohranili zahteve glede varstva zasebnosti, katerih namen je omejiti zmožnost storitev za identifikacijo posameznikov, morajo biti taki ukrepi uvedeni ne s ciljno storitvijo, ki predvaja pornografske vsebine, temveč s strani ponudnika tehnične rešitve za preverjanje starosti, ne glede na to, ali gre za ponudnika atributa ali izdajatelja dokazila. Taki ukrepi bi morali uporabnikom omogočiti, da v primeru napake izpodbijajo rezultat analize njihovega atributa, da bi pridobili dokazilo o starosti. Za uveljavljanje teh pravnih sredstev bi morali ti ponudniki rešitev za preverjanje starosti uporabnikom ponuditi možnost uporabe različnih ponudnikov atributov ali, odvisno od rešitev, različnih izdajateljev dokazil.

Ciljna storitev, ki predvaja pornografske vsebine, je kljub temu zavezana k izpolnjevanju obveznosti obveščanja, ki jih nalaga Splošna uredba o varstvu podatkov, in mora uporabnike obvestiti o možnosti vložitve pritožbe pri ponudniku rešitve za preverjanje starosti.

V vsakem primeru morajo ponudniki atributov posameznikom omogočiti tudi, da popravijo svoje podatke v skladu s členom 16 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

Posebne zahteve za sisteme varstva zasebnosti, ki spoštujejo načelo „dvojne anonimnosti“

Naslednji cilji dopolnjujejo cilje minimalne podlage za opredelitev standarda za spletno preverjanje starosti, ki je prijazen do zasebnosti.

- **Merilo št. 12: večja zaupnost v zvezi s ciljno usmerjenimi storitvami, ki predvajajo pornografske vsebine**

Zahteve merila št. 8 so dopolnjene z naslednjimi zahtevami.

Sistem za preverjanje starosti, ki uporablja dvojno anonimnost, ne sme omogočati, da bi komunikacijske storitve, ki jih zajema ta osnutek okvira, prepoznale uporabnika, ki je sistem že uporabljal, na podlagi podatkov, pridobljenih s postopkom preverjanja starosti.

Uporaba sistemov za preverjanje starosti, ki uporabljajo „dvojno anonimnost“, tem storitvam ne bi smela omogočati, da bi poznale ali izpeljale vir ali metodo pridobivanja dokazila o starosti, vključenega v postopek preverjanja starosti uporabnika.

Sistem preverjanja starosti z „dvojno anonimnostjo“ ne sme omogočati, da bi te storitve lahko prepoznale, da dva dokaza o polnoletnosti izvirata iz istega vira dokazil o starosti.

- **Merilo št. 13: večja zaupnost v zvezi z izdajatelji starostnih atributov**

Zahteve merila št. 9 so dopolnjene tako, da sistem za preverjanje starosti, ki uporablja „dvojno anonimnost“, ponudnikom dokazil o starosti ne sme omogočati, da bi vedeli, za katero storitev se izvaja preverjanje starosti.

- **Merilo št. 14: večja zaupnost v zvezi z drugimi tretjimi osebami, vključenimi v postopek preverjanja starosti**

Zahteve merila št. 10 se dopolnijo z naslednjimi zahtevami:

Sistem za preverjanje starosti z uporabo „dvojne anonimnosti“ **drugim tretjim osebam, ki so vključene v postopek, ne bi smel dovoliti, da prepoznajo uporabnika, ki je že uporabljal sistem.** Na primer, tretja oseba, ki zagotovi dokazilo o starosti ali potrjuje njegovo veljavnost, ne bi smela vedeti, ali je že obdelala dokaze istega uporabnika.

- **Merilo št. 15: razpoložljivost in pokritost prebivalstva**

Komunikacijske storitve, ki jih zajema ta okvir, morajo zagotoviti, da imajo njihovi uporabniki **vsaj dve različni metodi dokazovanja starosti za pridobitev dokazila o starosti s sistemom za preverjanje starosti z „dvojno anonimnostjo“.** V praksi mora ponudnik storitev, ki ponuja rešitev dvojne anonimnosti, združiti vsaj dve metodi za pridobitev dokazila o starosti (npr. rešitev na podlagi osebnih dokumentov in rešitev na podlagi ocene starosti).

Komunikacijske storitve, ki jih zajema ta okvir, morajo zagotoviti, da je sistem za preverjanje starosti z „dvojno anonimnostjo“ na voljo vsaj za **[80 %]** odraslega prebivalstva, ki prebiva v Franciji.

Primeri in uporaba

V praksi morajo rešitve „dvojne anonimnosti“ ponujati **več ponudnikov ustvarjanja dokazil o starosti** (npr. različni ponudniki internetnega dostopa in/ali banke), druge rešitve pa **različne metode ustvarjanja dokazil o starosti** (npr. analiza značilnosti obraza in zagotavljanje osebnih dokumentov).

Obveščanje uporabnikov o ravni zasebnosti sistemov za preverjanje starosti

- **Merilo št. 16: izrecni prikaz ravni varstva zasebnosti uporabnikov**

Vsaka rešitev za preverjanje starosti mora biti izrecno povezana z njeno stopnjo varstva zasebnosti, tako da so rešitve, ki so skladne s standardi dvojne anonimnosti, jasno in čitljivo prikazane. V nobenem primeru se druge rešitve ne bi smele mešati ali promovirati, da bi zavedli uporabnika v korist rešitev, ki manj varujejo zasebnost.

Če je tretja oseba, vključena v postopek preverjanja starosti, lahko seznanjena s storitvijo, za katero se izvaja preverjanje starosti, mora biti uporabnik o tem jasno obveščen.

V zvezi s sistemi za preverjanje starosti, ki so v skladu z načelom „dvojne anonimnosti“, mora biti uporabnik jasno obveščen, da ta rešitev zagotavlja, da ponudnik preverjanja starosti ne more poznati storitve, za katero se izvaja to preverjanje.

Zaželeni cilji in najboljše prakse

Sistemi za preverjanje starosti za skladnost s tem okvirom še ne zahtevajo naslednjih ciljev, ki pa predstavljajo **sklop najboljših praks, za katere bi si morale prizadevati rešitve za preverjanje starosti.**

Sposobnost uporabnikov, da sami zaupno ustvarijo dokazilo o starosti:

- uporabnik lahko pridobi dokazilo o starosti na lokalni ravni, ne da bi obvestil prvotnega izdajatelja o njegovih starostnih lastnostih ali drugo tretjo osebo;
- uporabnik lahko pridobi dokazilo o starosti prek spletne storitve, ki se lahko uporablja brez dostopa do njegovih osebnih podatkov.

Zaupnost sistemov za preverjanje starosti kot celote:

- sistem temelji na *dokazilu z ničelno vednostjo*;
- sistem temelji na tehnikah šifriranja z najbolj kompleksnimi lastnostmi odpornosti proti napadom tudi v prihodnosti.

Tretji del: alternativne rešitve za ustvarjanje dokazil, ki so bile sprejete začasno

V prehodnem obdobju [šest mesecev] od objave tega okvira, ki je namenjeno temu, da se storitvam, za katere velja, omogoči opredelitev in izvajanje rešitve za preverjanje starosti, ki izpolnjuje vsa merila iz prvega in drugega dela, se za rešitve, ki **uporabljajo bančne kartice, šteje, da izpolnjujejo tehnične značilnosti okvira, pod naslednjimi pogoji.**

Rešitev z uporabo bančne kartice bi bila začetna metoda filtriranja nekaterih mladoletnikov. Ta začasna rešitev temelji na infrastrukturi, ki je že bila vzpostavljena in jo je mogoče uporabiti.

Ob upoštevanju spodaj navedenih zahtev bi ta rešitev na začetku omogočila **zaščito najmlajših mladoletnikov**. Filtriranje se lahko izvede v obliki plačila 0 EUR ali s preprostim preverjanjem pristnosti (brez plačila).

Ti sistemi preverjanja:

- se ne smejo izvajati neposredno s ciljnim storitvami, ki predvajajo pornografske vsebine, temveč s **tretjimi osebami, neodvisnimi od storitve**;
- morajo **zagotavljati varnost preverjanja**, da bi preprečili tveganja lažnega predstavljanja, povezana z njim. Zato je pomembno zagotoviti, da se informacije o plačilu vnesejo na zaupanja vredna spletna mesta. V zvezi s tem bi bilo priporočljivo, da ciljne storitve, ki predvajajo pornografske vsebine, in ponudniki rešitev začnejo usklajeno kampanjo za ozaveščanje o tveganjih lažnega predstavljanja, zlasti ob upoštevanju te nove prakse;
- morajo omogočati vsaj preverjanje **obstoja in veljavnosti kartice**, kar izključuje preprosto preverjanje doslednosti številke kartice;
- izvajajo močno avtentikacijo, določeno v Direktivi (EU) 2015/2366 o plačilnih storitvah (imenovani „PSD2“), na primer z opiranjem na varnostni protokol **3-D Secure Protocol** v drugi veljavni različici, da se zagotovi, da je uporabnik storitve imetnik kartice z dvofaktorsko avtentikacijo.

Ob koncu tega prehodnega obdobja bodo pojasnjeni pogoji, pod katerimi se lahko preverjanje starosti z bančno kartico še naprej sprejema.

Četrty del: revizija in vrednotenje rešitev za preverjanje starosti

V predlogu zakona SREN je določeno, da „lahko regulativni organ za avdiovizualno in digitalno komuniciranje od založnikov in ponudnikov storitev zahteva, [...] **daizvedejo revizijo sistemov za preverjanje starosti, ki jih izvajajo, da se potrdi skladnost navedenih sistemov s tehničnimi zahtevami, opredeljenimi v okviru.** Okvir določa postopke za izvajanje in objavo te revizije, ki je zaupana neodvisnemu organu z dokazanimi izkušnjami.“

Namen naslednjih oddelkov je pojasniti glavna načela, ki bi lahko usmerjala ciljne storitve, ki predvajajo pornografske vsebine, in bi bila potrebna za izvedbo take revizije.

Ocena sistemov, vzpostavljenih v dejanskih razmerah

Da bi zagotovili visoko raven zaščite mladoletnikov, bo Arcom ocenil tehnične rešitve za preverjanje starosti za vsak primer posebej, ko jih bodo založniki implementirali. Ker je nekatere rešitve mogoče konfigurirati s samimi ciljnim storitvami, ki predvajajo pornografske vsebine, je treba opraviti oceno v dejanskih pogojih delovanja.

Ciljne storitve, ki predvajajo pornografske vsebine, morajo zagotoviti, da so vzpostavljene rešitve sistematično sposobne izpolnjevati zahteve okvira s prilagoditvijo, kadar je to primerno, njihovih načel in parametrov delovanja.

Stopnje napak, izogibanje in tveganje napada

Tehnična revizija se na splošno osredotoča na oceno, ali je rešitev za preverjanje starosti skladna z **vsemi merili, določenimi v tem okviru.**

V zvezi s tem ocenjuje zlasti:

- sposobnost tehnične rešitve za razlikovanje mladoletnih uporabnikov;
- odsotnost diskriminatorne pristranskosti;
- odpornost proti morebitnim praksam izogibanja (na primer *globoki ponaredki*) in tveganjem za napad¹⁶.

Neodvisnost izvajalca revizije

¹⁶ Z oceno tveganja napada na rešitev za preverjanje starosti je treba ugotoviti, ali je verjetno, da bo sistem zlorabljen za goljufive namene.

Da ne bi ogrozili verodostojnosti revizije, mora imeti revizor dokazano strokovno znanje in izkušnje ter biti **neodvisen** tako od podjetij, ki ponujajo rešitve za preverjanje starosti, kot tudi od ciljnih storitev, ki predvajajo pornografske vsebine in uporabljajo omenjene tehnične rešitve.

Arcom lahko v poznejši različici tega okvira določi pogoje, pod katerimi je treba izvajati revizije in jih dati na voljo javnosti.

Glede na trenutno stanje in dokler Arcom še ni dal pojasnila, se podjetja spodbuja, da izvajajo tehnične revizije svojih sistemov za preverjanje starosti, sprva v [...] mesecih od objave tega okvira in nato vsaj **vsako leto**.

Ciljne storitve, ki predvajajo pornografske vsebine, se prav tako spodbuja k **objavi svojih revizijskih poročil na lahko dostopni strani svojega spletnega vmesnika in v lahko razumljivi obliki** zaradi preglednosti, zlasti v zvezi z uporabniki.